महाराष्ट्र जनशक्ती

website: www.maharashtrajanshaktinews.com

छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद), रविवार १३ एप्रिल २०२५

माय मातीशी ईमान राखून, माणूसधर्म जोपासणारा "आम्ही रानातली फुले": विद्रोही कवी साहेबराव मोरे

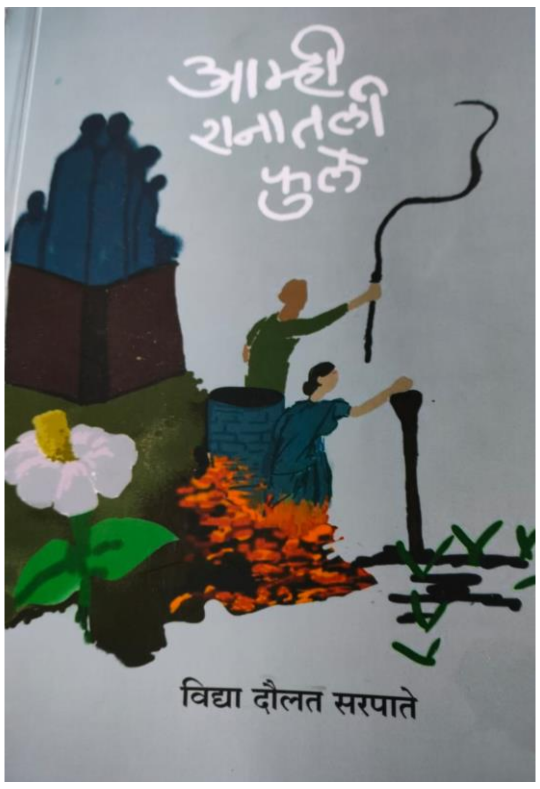

"आम्ही रानातली फुले" हा विद्या सरपाते यांचा काव्यसंग्रह वाचनात आला.कवियत्री पोलिस पाटील पदावर कार्यरत आहेत. गावातील भांडण- तंटा, सामाजिक कलह, कौटुंबिक बखेडा व सभोवतालच्या घटनांन्वये जेजे संदर्भ, अनुभव ते सर्व आपल्या काव्यप्रतिभेत ओवून एक वाचनीय काव्यसंग्रह साहित्य जगतात उपलब्ध करून दिला आहे सरपातेंची कविता खलप्रवृत्ती,अन्याय व अत्याचारांच खंडन करणारी आहे, तसेच शेतीशिवार, सामाजिक जीवन मूल्य, नातीगोती, कुटुंबकबिला, जल,जमीन, जंगलाशी नाते सांगणाऱ्या आदिम जमातींशी लेखणीचं विशुद्ध नात जपणारीही आहे 'आम्ही रानातली फुले " हे शीर्षक हेच अधोरेखित करते माय मातीत उगवलेली नाती गाव आणि शिवाराशी घट्ट जुळलेली असतात आज शहराकडे आकृष्ट होणाऱ्या शानशौकतची ओढ लागलेल्या पिढीला वास्तव जाणीव करून देताना कवियत्री लिहिते, "मूल वाढते गर्भात अन्न पिकविते मातीलाज झाकण्याचे वस्त्र माय मातीच्याच

हाती"(आळं)जागतिकीकरणाच्या रेट्यात आजही मूळनिवासीभारतीय आदिम विकासापासून कोसो दूर आहे, तरीही आदिवासी निसर्गाशी ईमान राखूनच जगत आहे.शीर्षस्थानी असलेल्या कवितेतून हीच जीवनमूल्ये सरपाते अधोरेखित करताना लिहितात, "निसर्गाच्या संस्कृतीला संस्कारानं भरतोदया,क्षमा, दानं अंतरमगात कोरतोपुस्तकाच्या वासासाठी मनी मात्र झुरतो आम्ही रानातली आम्ही वार्यावर डोलतो"शिक्षणापासून वंचित राहिलेल्या 'आउतपिट्या' कवितेतील अविद्येचा बळी ठरलेल्या तरूणाच आक्रंदन 'नांगराने जमीन चिरावी तसा मी चिरत जातो हि सल व्यक्त करणार्या वास्तवाच्या विस्तवालाही धग देणार्या ओळी,"बापानं दावणीला बांधलंतसं व्याज आणि मीसोबतच वाढलो"कवयित्रीच्या चिंतनशील प्रवृत्तीला दाद द्यावी लागेल.विषय वैविध्यपूर्णता हे एक गुणवैशिष्ट्य कविता वाचताना प्रकर्षाने जाणवते."लांग" हे निसर्गराजाची बल्हारी गाणार अप्रतिम गीत "गंध घामाचा होऊनहेलकावतो मोहोरशिणभाग घालवण्याआला पळसा बहर"तल्लखीच्या उन्हाळ्यात वखवखलेल्या रानात लालसर परसमोहोर पाहून मन हरखून जात.अशा अद्भूत निसर्गरम्य मनोहारी अनुभूती देणार्या कविता संग्रहाचे बलस्थान आहेत मनाच्या गाभाऱ्यातून उमटणाऱ्या भावनांना तरंग म्हणजे कविता.कवियत्रीचे भावविश्व समृद्ध असुन सत्शीलतेचे कोंदण लेवून आलेल्या बर्याच भावविभोर कविता संग्रहात भेटतात .या पुष्ट्यर्थ,'पान्हा ,पारोसा,ऋतुगंध,उषा,आळं, बाभूळ,हिरवी मूठ,अंतर,मांढऱ्हान, स्पंदन,पळस,उमाळे आदी कविता लक्ष वेधून घेतात.सरपाते शिक्षक कन्या आहेत बालपणापासून बाबांच्या परिवर्तन चळवळीत, मानवतावादी मूल्यांचे बोट धरून आल्याने प्रस्थापित सामाजिक परिस्थितीशी झगडतानाची आंतरिक तळमळ बहुतांश कवितांमधून व्यक्त होताना दिसते 'कलम' कवितेतून विचारप्रवर्तक महापुरुषांची थोरवी गायली आहे,"माळरान पडित नांगरली शाहुनं बैल हाकतो ज्योती आसूड उगारूनदीन दलितांना ठेवलं राखीव रानंकसण्या दिलं मोफत शिक्षणाचं वाणधुऱ्यावर लावलीत कलम बाबानं"महाराष्ट्र मातीत पुनर्जीवित झालेल्या बौद्ध तत्त्वज्ञानाचा वारसा जपण्याचा आग्रह धरणारी मांडणी,"महाराष्ट्राच्या मातीतल्या रक्त विरहित क्रांती कथादीक्षाभूमी चैत्यभूमी आदराने टेकवावा माथा"सम्यक क्रांती घडवूनचमानवमुक्तीचा संगरजिंकता येईल,या अनूरोधानेबौद्धधम्मानुनय अंकीत करणारी,'बुद्धगया' "रानं माझं बुद्धगया पिक घेतात वंदना येती पाखरं विहारी जागवत संवेदना स्वयं प्रकाशित बना जाती सांगून उडाया "आईबापांच्या नात्यातील अतुट धागा म्हणजे दुर्दम्य विश्वास हे ठाशीव पणे सांगणारी 'जोडणी' ही कविता सरपातेंच्या वैचारिक प्रगल्भतेची साक्ष देते,"माय घराची ओसरी बाप ओसरीची मेढ नाही कोसळत घर जरी निर्माणली तेढ"अंतरीचे अनुबंध उलगडून लेकीची महती विशद करणारी अप्रतिम भावोत्कट रचना,"लेक सृष्टीचा सोहळा मूल्य संस्काराच बीजं सासरच्या -माहेरच्या मातीमंधी खोल रुज कर्तृत्वान उजळून भावी पिढी घडवेलं "अशा अनेक भावार्थ रचना वाचताना मनात रुंजी घालतात अतिशय सहज सोपी भाषा, गेयतापूर्ण वैदर्भीय शब्द कळा-.... वानुळा, पोहरा, पहाटेच्या पारी, कुडावर, पालवी, वळणीवस्तरी, आरेपाष्टे, शेंदून,डाले इ. हे भाषिक गुण विशेष म्हणता येईल मनोवेधक, लयबद्ध यमक,प्रतिमांचा चपखल वापर असणाऱ्या बहुतांश कविता मनाला भावतात, भिडतात पहाट - कवितेच्या ओळी"वारा भटके रानोमाळ मोहरून गेल्या रानवाटा पहाटेच्या पायामंधीरूतून बसतो बाभूळकाटा "सरपातेंचे निसर्ग, जीवसृष्टी विषयक आत्मचिंतन सराहनीय आहे.काव्यसंग्रहास डॉ. विजयकुमार कस्तुरेंची अभ्यासपूर्ण विवेचनातून आलेली चिकित्सक प्रस्तावना लाभली आहे .काव्य सौंदर्याचा वारसा सांगणाऱ्या विद्या सरपातेंची ऊर्जाशील पाठराखण केली आहे सुरेश येरमुले यांनी.नंदू वानखेडे यांचे मुखपृष्ठ आशयसंपन्न संकर्षित करणारे असून अंतरंगाचे सौंदर्य व काव्याषयाला सुलभ करणारे रेखाटनेही संग्रहात भेटतात.एकूणात मायमातेशी ईमान राखून माणूसधर्म जोपासणारा "आम्ही रानातली फुले" हा विद्या सरपातेंचा काव्यसंग्रह स्वागतार्ह आहेच!!!उदयोन्मुख कवियत्री विद्या सरपातेंची भलावण निडर चिंतनगर्भवृतीसाठी अटळ ठरते.परिवर्तनवादी लेखन कार्यासाठी, कसदार साहित्यिक वाटचालीसाठी कवियत्री विद्या सरपातेंना मंगलमय शुभकामना पाठराखण!!!

समीक्षण: विद्रोही कवी साहेबराव
शब्द संवाद : 9404048601
आम्ही रानातली फुले : काव्यसंग्रह
कवयित्री : विद्या सरपाते
प्रकाशन: परिस, सासवड
मूल्य:170₹

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयात पदवी वितरण दीक्षान्त सोहळा

उमरगा (प्रा. सुधीर पंचगल्ले) : उमरगा येथील श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयातून कला, वाणिज्य आणि विज्ञान शाखेतील पदवी, पदव्युत्तर पदवी विद्यापीठ मार्च २०२४ च्या परीक्षेत उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांसाठी पदवी वितरण दीक्षान्त सोहळ्याचे आयोजन बुधवार दि. १६ एप्रिल रोजी सकाळी १० वाजता करण्यात आले आहे. या दीक्षांत सोहोळ्यात युनिक अकॅडमी पुणे चे संचालक मा. तुकाराम जाधव यांच्या शुभहस्ते विद्यार्थ्यांना पदवी व पदव्युत्तर प्रमाणपत्राचे वाटप होणार आहे. भारत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. अमोल मोरे यांच्या अध्यक्षतेखाली आणि उपाध्यक्ष तथा डॉ बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ अधिसभा सदस्य अश्लेष भैय्या मोरे, सरचिटणीस जनार्दन साठे, सचिव पद्मकरराव हराळकर, सहसचिव डॉ. सुभाष वाघमोडे आणि सर्व संचालक यांच्या प्रमुख उपस्थितीमध्ये पदवी वितरण समारंभ संपन्न होणार असल्याची माहिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय अस्वले यांनी दिली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या निर्देशानुसार महाविद्यालय स्तरावर पदवी आणि पदव्युत्तर विभागातील पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी पदवी वितरण समारंभाचे आयोजन करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्यानुसार श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालयात शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये कला, वाणिज्य आणि विज्ञान शाखेतील पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांना तर पदव्युत्तर विभागातील विद्यार्थ्यांना पदवी वितरित केली जाणार आहे. या समारंभाला उपस्थित राहताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या मागील परीक्षेच्या सर्व सत्राचे गुणपत्रक आणि ओळखीचा पुरावा म्हणून आधार कार्ड किंवा महाविद्यालयाचे ओळखपत्र समारंभाच्या पूर्वी कागद पडताळणी समितीकडे सादर करणे आणि फॉर्म भरणे बंधनकारक असेल.

समारंभास उपस्थित राहताना विद्यार्थ्यांनी पदवी वितरण समारंभातील नियमांचे काटेकोरपणे पालन करावे. आपल्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागेवरच आपण आसनग्रहण करावे, तसेच प्रमुख पाहुण्यांच्या आगमनाआधी आपले फॉर्म भरून सर्वांनी सभागृहात उपस्थित राहणे बंधनकारक आहे. शिवाय गुणवत्तेनुसार आपणास व्यासपीठावर प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते पदवी वितरित केली जाणार आहे. इतरांनी पदवी वितरण समितीच्या कक्षातून पदवी प्राप्त करून घ्यावी. असे आवाहन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय अस्वले आणि संयोजन समितीने केले आहे.

जेईएस महाविद्यालयात महात्मा फुले जयंती साजरी

जालना (प्रा डॉ. राजेंद्र सोनवणे) : जेईएस महाविद्यालय जालना येथे महात्मा फुले यांची जयंती साजरी करण्यात आली. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून जालना येथील तहसीलदार श्रीमती छाया पवार होत्या . त्यांच्या हस्ते महात्मा फुलेंच्या प्रतिमेला पुष्पहार घालून वंदन करण्यात आले. यावेळी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य प्रा.प्रवीण बाफना, पर्यवेक्षक प्रा. सुमंत बिक्कड, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रमाधिकारी प्रा.डॉ.राजेंद्र सोनवणे. हिंदी विभाग प्रमुख प्रा. डॉ. नानासाहेब गोरे, प्रा.वसंत पवार ,श्री. राजेंद्र ठोंबरे श्री. गणेश जाधव, प्रा. अंबरवाडीकर, प्रा. चौरे, प्रा. घात्रे, प्रा.लोंढे आदि उपस्थित होते.